GENERALINĖS ADVOKATĖS
JULIANE KOKOTT IŠVADA,
pateikta 2022 m. spalio 27 d.[1]

Byla C-492/22 (PPU)

CJ,
dalyvaujant
Openbaar Ministerie

(*Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Europos arešto orderis – Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR – 6 straipsnio 2 dalis – 12 straipsnis – 24 straipsnio 1 dalis – Prašomo perduoti asmens perdavimo atidėjimas – Tolesnis suėmimo taikymas – Reikalavimas, kad vykdančioji teisminė institucija imtųsi veiksmų – Prokuroras – Persekiojimas vykdančiojoje valstybėje narėje – Neatsisakymas teisės dalyvauti savo procese – Teisė į teisingą bylos nagrinėjimą“

I. Įvadas

1. Šis *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24) (toliau – Pagrindų sprendimas 2002/584), 6 straipsnio 2 dalies, 12 straipsnio ir 24 straipsnio 1 dalies išaiškinimo, taip pat dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 6, 47 ir 48 straipsnių.

2. Šis prašymas pateiktas vykdant Nyderlanduose 2021 m. rugpjūčio 31 d. *Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział III Karny* (Krokuvos apygardos teismas, III baudžiamųjų bylų skyrius, Lenkija) Europos arešto orderį, išduotą dėl Lenkijos piliečiui CJ paskirtos laisvės atėmimo bausmės vykdymo.

3. Iš esmės prejudiciniuose klausimuose teiraujamasi dėl sąlygų, kuriomis asmens perdavimas pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį gali būti atidėtas, siekiant vykdančiojoje valstybėje narėje lygiagrečiai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, o šiam asmeniui gali būti toliau

[1] Originalo kalba: prancūzų.

taikomas suėmimas. Taigi būtina paaiškinti, be kita ko, „vykdančiosios teisminės institucijos“ sąvokos apimtį, taip pat neteisminės institucijos veiksmų pasekmes, įskaitant sąlygas, kuriomis nepriklausomam teismui atlikus veiksmingą teisminę kontrolę toks veiksmas gali būti įteisintas.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

4. Pagrindų sprendimo 2002/584 8 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Sprendimams dėl Europos arešto orderio vykdymo turi būti taikoma pakankama kontrolė, o tai reiškia, kad valstybės narės, kurioje prašomas perduoti asmuo buvo areštuotas [sulaikytas], teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl jo (jos) perdavimo.“

5. Pagal Pagrindų sprendimo 5 straipsnį vykdančiajai teisminei institucijai vykdant Europos arešto orderį pagal vykdančiosios valstybės narės teisę gali būti taikomi šie reikalavimai:

„<…>

3) kai asmuo, kurio atžvilgiu yra išduotas Europos arešto orderis, siekiant jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn [vykdyti baudžiamąjį persekiojimą], yra vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, perdavimui gali būti taikomas reikalavimas, kad apklausus asmenį, jis būtų grąžintas vykdančiajai valstybei narei ir ten atliktų išduodančiojoje valstybėje narėje jam priimtą [skirtą] laisvės atėmimo bausmę arba įvykdytų sprendimą dėl įkalinimo [su laisvės suvaržymu susijusią priemonę].“

6. Pagrindų sprendimo 6 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Vykdančioji teisminė institucija – tai vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija, kuri pagal tos valstybės teisę yra kompetentinga vykdyti Europos arešto orderį.“

7. To paties Pagrindų sprendimo 12 straipsnyje „Asmens laikymas laisvės atėmimo vietose [Tolesnis asmens laikymas suimto]“ įtvirtinta:

„Kai asmuo areštuojamas [sulaikomas] pagal Europos arešto orderį, vykdančioji teisminė institucija pagal vykdančiosios valstybės narės teisę nusprendžia, ar prašomą perduoti asmenį reikėtų laikyti laisvės atėmimo vietoje [ar prašomam perduoti asmeniui toliau taikyti suėmimą]. Asmuo pagal vykdančiosios valstybės narės vidaus teisę gali būti bet kuriuo metu laikinai paleistas, jei minėtos valstybės narės kompetentinga institucija imasi visų, jos nuomone, reikalingų priemonių užtikrinti, kad asmuo nepasislėptų.“

8. Pagrindų sprendimo 2002/584 23 straipsnyje „Asmens perdavimo terminai“, be kita ko, nurodyta:

„1. Prašomas perduoti asmuo perduodamas kuo greičiau atitinkamų institucijų suderintą dieną.

2. Asmuo perduodamas ne vėliau kaip praėjus 10 dienų nuo galutinio sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo.

3. Jei prašomo perduoti asmens perdavimui per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį trukdo nuo valstybių narių nepriklausančios aplinkybės [Jei prašomo perduoti asmens perdavimas per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį neįmanomas dėl nuo valstybių narių nepriklausančių aplinkybių], vykdančioji ir išduodančioji teisminės institucijos nedelsdamos susisiekia ir susitaria dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo naujai suderintos datos.

4. Išimtiniais atvejais perdavimas gali būti laikinai sustabdytas dėl rimtų humanitarinio pobūdžio priežasčių, pavyzdžiui, jei yra rimto pagrindo manyti, kad dėl to akivaizdžiai kils pavojus prašomo perduoti asmens gyvybei ar sveikatai. Europos arešto orderis įvykdomas, kai tik išnyksta tokios priežastys. Vykdančioji teisminė institucija nedelsdama apie tai praneša išduodančiajai teisminei institucijai ir susitaria dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo naujai suderintos datos.

5. Pasibaigus šio straipsnio 2-4 dalyse nurodytam terminui, jei asmuo vis dar yra laikomas nelaisvėje, jis yra paleidžiamas.“

9. Pagrindų sprendimo 24 straipsnyje „Atidėtas arba sąlyginis perdavimas“ numatyta:

„1. Vykdančioji teisminė institucija, nusprendusi vykdyti Europos arešto orderį, gali atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą, kad jis galėtų būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn [kad būtų galima vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą] vykdančiojoje valstybėje narėje, arba, jei jis yra jau nuteistas, kad bausmę, skirtą už kitą veiką, t. y. ne tą veiką, kuri yra nurodyta Europos arešto orderyje, galėtų atlikti jos teritorijoje.

2. Vietoj perdavimo atidėjimo vykdančioji teisminė institucija gali laikinai perduoti prašomą perduoti asmenį išduodančiajai valstybei narei abipusiu išduodančiosios ir vykdančiosios teisminių institucijų susitarimu nustatytomis sąlygomis. Susitarimas sudaromas raštu, ir jo sąlygų privalo laikytis visos išduodančiosios valstybės narės institucijos.“

10. Pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Išduodančioji valstybė narė išskaičiuoja visus dėl Europos arešto orderio vykdymo buvusius laisvės atėmimo laikotarpius iš viso buvimo nelaisvėje išduodančioje valstybėje narėje laiko dėl laisvės atėmimo bausmės paskyrimo arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymo [Išduodančioji valstybė narė visus dėl Europos arešto orderio vykdymo taikytus suėmimo laikotarpius išskaičiuoja iš bendro laisvės atėmimo laiko, kuris išduodančiojoje valstybėje narėje turi būti atliktas paskyrus laisvės atėmimo bausmę arba su laisvės suvaržymu susijusią priemonę].“

B. Nyderlandų teisė

11. 2004 m. balandžio 29 d. *Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie* (Įstatymas dėl Europos Sąjungos Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių įgyvendinimo, *Stb.*, Nr. 195, 2004), su vėlesniais pakeitimais (toliau – Įstatymas dėl perdavimo) įgyvendinamas Pagrindų sprendimas 2002/584.

12. Pagal Įstatymo dėl perdavimo 1 straipsnio e punkte pateiktą apibrėžtį sąvoka „*officier van justitie* (prokuroras)“ apima „bet kurį *officier van justitie* (prokuroras), o jei tokio nėra, *officier van justitie bij het arrondissementsparket Amsterdam* (Amsterdamo apygardos prokuratūros prokuroras, Nyderlandai)“.

13. Įstatymo dėl perdavimo 27 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Iki posėdžio pabaigos teismas savo iniciatyva priima sprendimą dėl tolesnio prašomo perduoti asmens suėmimo, jeigu jis buvo laikinai sulaikytas arba suimtas.“

14. Įstatymo dėl perdavimo 33–36 straipsniuose nustatyta:

„33 straipsnis

Asmuo, kuriam pagal 27 straipsnį taikomas suėmimas, paleidžiamas į laisvę, išskyrus atvejus, kai jis lieka suimtas dėl kitų priežasčių, iš karto, kai:

a) teismas arba *officier van justitie* (prokuroras) savo iniciatyva arba prašomo perduoti asmens ar jo advokato prašymu nurodo paleisti asmenį;

b) praėjus dešimčiai dienų nuo sprendimo priėmimo dienos, nebent teismas, priimdamas sprendimą dėl *officier van justitie* (prokuroras) prašymo, pratęsia suėmimo terminą.

34 straipsnis

1. 33 straipsnio b punkte nurodytu atveju suėmimas gali būti pratęstas ne ilgesniam kaip dešimties dienų laikotarpiui.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, suėmimas gali būti pratęstas ne ilgesniam kaip 30 dienų laikotarpiui, kai:

<…>

b) buvo leista perduoti asmenį, bet faktiškai nebuvo neįmanoma įvykdyti perdavimo per nustatytą terminą;

<…>

35 straipsnis

1. Priėmus sprendimą, kuriuo visiškai ar iš dalies leidžiama perduoti asmenį, prašomas perduoti asmuo faktiškai perduodamas per kuo trumpesnį terminą, bet ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo tokio sprendimo priėmimo. *Officier van justitie* (prokuroras), pasitaręs su išduodančiąja teismine institucija, nustato [faktinio perdavimo] vietą ir laiką.

2. Jei dėl ypatingų aplinkybių faktinio perdavimo negalima įvykdyti per 1 dalyje nustatytą terminą, abipusiu susitarimu nustatoma nauja data. Tokiu atveju faktinis perdavimas turi įvykti per dešimt dienų nuo suderintos datos.

3. Išimtiniais atvejais faktinis perdavimas gali būti atidėtas, jei to neįmanoma padaryti dėl rimtų humanitarinių priežasčių, ypač kai dėl savo sveikatos būklės prašomas perduoti asmuo negali

keliauti. Apie tai nedelsiant informuojama išduodančioji teisminė institucija. *Officier van justitie* (prokuroras), pasitaręs su išduodančiąja teismine institucija, nustato galimą faktinio perdavimo vietą ir laiką. Tokiu atveju faktinis perdavimas turi įvykti per dešimt dienų nuo suderintos datos.

4. Prašomas perduoti asmuo paleidžiamas pasibaigus 1–3 dalyse nurodytiems terminams.

36 straipsnis

1. Sprendimo dėl faktinio perdavimo laiko ir vietos priėmimas gali būti atidėtas, jei Nyderlanduose yra pradėtas prašomo perduoti asmens baudžiamasis persekiojimas arba Nyderlandų teismo dėl jo priimtas nuosprendis vis dar yra visiškai ar iš dalies vykdytinas.

2. 1 dalyje nurodytais atvejais ministras, atsižvelgęs į prokuratūros nuomonę, gali nuspręsti, kad prašomas perduoti asmuo jau gali būti laikinai perduotas išduodančiajai teisminei institucijai, siekiant nagrinėti jo bylą arba vykdyti neskundžiamu teismo nuosprendžiu jam skirtą laisvės atėmimo bausmę, ir numatyti tokio laikino perdavimo sąlygas.

3. Šios ministro nustatytos sąlygos apima nuostatą, kad tuo atveju, kai:

a) vykdomas 1 dalyje numatytas baudžiamasis persekiojimas: bet kuriuo atveju bus paisoma prašomo asmens teisės dalyvauti baudžiamajame procese Nyderlanduose ir kad jis Nyderlanduose atliks jam paskirtą bausmę.

<…>“

III. Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

15. 2021 m. rugpjūčio 31 d. *Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział III Karny* (Krokuvos apygardos teismas, III baudžiamųjų bylų skyrius, Lenkija) išdavė dėl Lenkijos piliečio CJ Europos arešto orderį, kad jis būtų sulaikytas ir perduotas siekiant įvykdyti Lenkijoje paskirtą dvejų metų laisvės atėmimo bausmę už trylika nusikalstamų veikų, kurios pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 2 straipsnio 2 dalį kvalifikuotinos kaip „organizuotas arba ginkluotas apiplėšimas“. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad CJ dar turi atlikti beveik visą už šias nusikalstamas veikas skirtą bausmę.

16. Siekdamas įvykdyti Europos arešto orderį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas 2022 m. birželio 2 d. nutartimi nurodė suimti suinteresuotąjį asmenį. 2022 m. birželio 16 d. nutartimi, kuri negali būti skundžiama, šis teismas leido perduoti jį dėl tame orderyje nurodytų nusikalstamų veikų Lenkijos valdžios institucijoms.

17. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Nyderlanduose vykdomas CJ baudžiamasis persekiojimas už kitą veiką, t. y. ne tą, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis. 2021 m. gruodžio 15 d. *Kantonrechter in de rechtbank Den Haag* (Hagos apylinkės teismo kantono teisėjas, Nyderlandai) už motorinės transporto priemonės vairavimą neturint galiojančio vairuotojo pažymėjimo skyrė suinteresuotajam asmeniui 360 EUR baudą ir alternatyviai – septynių parų areštą. CJ dėl šio nuosprendžio pateikė apeliacinį skundą (jo nagrinėjimas numatytas 2022 m. spalio 4 d.) ir neatsisakė teisės dalyvauti baudžiamajame procese. Sprendimas dėl apeliacinio skundo galės būti skundžiamas kasacine tvarka.

18. Šiomis aplinkybėmis 2022 m. birželio 17 d. Amsterdamo apygardos prokuratūros prokuroras (toliau – prokuroras), remdamasis Įstatymo dėl perdavimo 36 straipsnio 1 dalimi, nusprendė atidėti suinteresuotojo asmens perdavimą, o remdamasis šio įstatymo 34 straipsnio 2 dalies b punktu, siejamu su 35 straipsnio 2 dalimi, paprašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo dėl „ypatingų aplinkybių“ pratęsti jo suėmimą 30 dienų.

19. 2022 m. birželio 22 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patenkino prokuroro prašymą ir pratęsė suėmimą 30 dienų.

20. 2022 m. liepos 6 d. prokuroras dar kartą paprašė pratęsti suėmimą dar 30 dienų, motyvuodamas tuo, kad „dėl ypatingų aplinkybių faktinio perdavimo negalima įvykdyti per dešimties dienų laikotarpį“. Savo prašymą jis iš esmės grindė tuo, kad CJ nenori atsisakyti teisės dalyvauti per teismo posėdį vykstančiame baudžiamajame procese. Be to, jis pažymėjo, kad nori nurodyti atidėti perdavimą ir periodiškai prašyti pratęsti suėmimą tol, kol vyks šis baudžiamasis procesas. Tą pačią dieną prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patenkino prokuroro prašymą ir pratęsė suėmimo terminą dar 30 dienų, tačiau atidėjo savo sprendimo dėl klausimo, ar jis turėtų savo iniciatyva priimti nutartį dėl suėmimo panaikinimo arba sustabdymo, priėmimą.

21. Šiomis aplinkybėmis *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) 2022 m. liepos 22 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo tą pačią dieną, nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 12 straipsnį ir 24 straipsnio 1 dalį, siejamus su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 straipsniu, draudžiama atliekant baudžiamąjį persekiojimą dėl Europos arešto orderio vykdymo toliau taikyti suėmimą prašomam perduoti asmeniui, kurį perduoti, siekiant vykdyti laisvės atėmimo bausmę, leista neskundžiamu sprendimu, tačiau jo perdavimas atidėtas, „kad vykdančiojoje valstybėje narėje jis galėtų būti persekiojamas baudžiamąja tvarka <…> už kitą veiką, t. y. ne tą veiką, kuri yra nurodyta Europos arešto orderyje“?

2. a) Ar sprendimas pasinaudoti Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalyje numatyta teise atidėti perdavimą yra sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo, kurį pagal Pagrindų sprendimo 6 straipsnio 2 dalį, siejamą su jo 8 konstatuojamąja dalimi, turi priimti vykdančioji teisminė institucija?

b) Jei taip, ar tai, kad šis sprendimas buvo priimtas vykdančiajai teisminei institucijai nesiėmus jokių veiksmų pagal minėto Pagrindų sprendimo 6 straipsnio 2 dalį, reiškia, kad prašomam perduoti asmeniui nebegali būti taikomas suėmimas siekiant vykdyti jo atžvilgiu išduotą Europos arešto orderį?

3. a) Ar pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 ir 48 straipsniais, draudžiama atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą dėl vykdančiojoje valstybėje narėje vykdomo jo baudžiamojo persekiojimo tik todėl, kad prašomas perduoti asmuo, pateikus jam atitinkamą klausimą, nenori atsisakyti teisės dalyvauti vykdant šį jo baudžiamąjį persekiojimą?

b) Jei taip, į kokius veiksnius turi atsižvelgti vykdančioji teisminė institucija, kai sprendžia, ar atidėti faktinį perdavimą?“

22. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paprašė, kad būtų taikoma Teisingumo Teismo Procedūros reglamento 107 straipsnyje numatyta prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra. Šis prašymas buvo patenkintas 2022 m. rugpjūčio 3 d. Per rašytinę proceso Teisingumo Teisme dalį Nyderlandų vyriausybė, *Openbaar Ministerie* (prokuratūra, Nyderlandai), CJ ir Europos Komisija pateikė pastabų. 2022 m. rugsėjo 21 d. buvo surengtas teismo posėdis, jame dalyvavo CJ, prokuratūra, Nyderlandų, Prancūzijos ir Lenkijos vyriausybės, taip pat Komisija.

IV. Vertinimas

A. Pirminės pastabos

23. Nutartyje pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą iš esmės nagrinėjami du teisės klausimai, kurių pirmasis yra organizacinio ir procesinio pobūdžio, o antrasis susijęs su Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies materialinėmis taikymo sąlygomis.

24. Viena vertus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su 6 straipsnio 2 dalimi, priimtą sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą turi priimti „vykdančioji teisminė institucija“, t. y. nepriklausoma teisminė institucija, taip pat, kokios yra galimo šios sąlygos nesilaikymo pasekmės, ypač jei dėl to reikia paleisti suinteresuotąjį asmenį (antrasis pateiktas klausimas). Šis klausimas kyla dėl to, kad šioje byloje sprendimą atidėti suinteresuotojo asmens perdavimą priėmė tik prokuroras, dėl kurio, kaip tokios nepriklausomos teismo institucijos, statuso šis teismas turi abejonių. Remdamasis būtent šiuo sprendimu prokuroras paprašė minėto teismo pratęsti suinteresuotojo asmens suėmimą, kol jo perdavimas atidedamas.

25. Kita vertus, iš esmės prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori, kad būtų išaiškintos tiek sąlygos (trečiasis prejudicinis klausimas), tiek pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį priimto sprendimo atidėti suinteresuotojo asmens perdavimą pasekmės, ypač galimybė jį paleisti (pirmasis prejudicinis klausimas). Šiuo atžvilgiu teismas daro prielaidą, kad sprendimas atidėti perdavimą yra teisėtas, tačiau taip nebūtinai yra šioje byloje ir priklauso nuo atsakymo į antrąjį prejudicinį klausimą.

26. Taigi, siekiant proceso ekonomijos, būtų tikslinga, kaip siūlo Komisija, pirmiausia atsakyti į antrąjį prejudicinį klausimą, paskui – kartu į pirmąjį ir trečiąjį klausimus.

B. Antrasis prejudicinis klausimas

27. Savo antrojo prejudicinio klausimo pirmoje dalyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su 6 straipsnio 2 dalimi, draudžiama praktika, grindžiama Įstatymo dėl perdavimo normomis, pagal kurias prokurorui suteikiama kompetencija spręsti dėl prašomo perduoti asmens perdavimo atidėjimo.

1. Dėl vykdančiosios teisminės institucijos kompetencijos, kaip tai suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį (pirma dalis)

28. Kaip matyti iš aiškios Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies formuluotės, sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą, siekiant lygiagrečiai vykdyti baudžiamąjį persekiojimą vykdančiojoje valstybėje narėje, turi priimti „vykdančioji teisminė institucija“. Tai patvirtinta minėto Pagrindų sprendimo 8 konstatuojamojoje dalyje ir to neginčija nė viena iš šalių.

29. Be to, priešingai, nei abejodamas teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, ir kaip pažymi Komisija, iš to, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalyje „vykdančioji teisminė institucija“ minima kaip institucija, turinti kompetenciją priimti sprendimą dėl perdavimo atidėjimo, matyti, kad toks sprendimo priėmimas yra sudedamoji Europos arešto orderio „vykdymo“ dalis, kaip tai suprantama pagal šio Pagrindų sprendimo 6 straipsnio 2 dalį, kuri yra išaiškinta, tiesa, siejant ją su Pagrindų sprendimo 23 straipsnio 3 dalimi, 2022 m. balandžio 28 d. Sprendime *C ir CD (Teisinės kliūtys sprendimui dėl perdavimo vykdyti)*[2]. Tame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad *force majeure* atvejo, kaip tai suprantama pagal pastarąją nuostatą, egzistavimo vertinimas ir prireikus naujos perdavimo datos nustatymas yra sprendimai dėl Europos arešto orderio vykdymo, kuriuos turi priimti vykdančioji teisminė institucija ir kurie peržengia paprastos „praktinės ir administracinės pagalbos“, kaip ji suprantama pagal Pagrindų sprendimo 7 straipsnį, siejamą su jo 9 konstatuojamąja dalimi, ribas[3].

30. Kaip teigia Komisija, kadangi Pagrindų sprendimo 23 straipsnio 3 dalyje ir 24 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais prašomo perduoti asmens perdavimas atitinkamai atidedamas, nėra jokio įtikinamo pagrindo, taikant šio Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su 6 straipsnio 2 dalimi, kitaip aiškinti savarankiškos sąvokos „vykdančioji teisminė institucija“[4] apimtį.

31. Pagrindų sprendimo 2002/584 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vykdančioji valstybė narė turi teisę paskirti vykdančiąją teisminę instituciją, atsakingą už sprendimo atidėti perdavimą priėmimą pagal Pagrindų sprendimo 24 straipsnio 1 dalį, ir šis paskyrimas turi atitikti bendruosius Sąjungos teisės principus, be kita ko, šios institucijos nepriklausomumo principą. Taigi iš principo valstybės narės gali paskirti ne tik teisėją ar teismą, bet ir bet kurią kitą instituciją, dalyvaujančią vykdant tų šalių baudžiamąjį teisingumą, įskaitant prokurorus. Vis dėlto ši institucija turi veikti remdamasi jos veiklos nuostatose nustatytomis organizacinio pobūdžio taisyklėmis, pagal kurias užtikrinama, kad jai nekyla jokios rizikos, kad, be kita ko, gali būti duotas konkretus vykdomosios valdžios nurodymas. Be to, tokiu atveju šios valstybės turi užtikrinti, kad dėl šios institucijos sprendimų bus galima imtis teisminės gynybos priemonių, kurios atitinka veiksmingos teisminės gynybos reikalavimus[5].

32. Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad sprendimą atidėti perdavimą prokuroras priėmė savarankiškai ir teismui nesiimant veiksmų. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad, atsižvelgiant į Nyderlanduose galiojančias organizacinio ir procedūrinio pobūdžio vidaus taisykles, Amsterdamo apygardos prokuratūros prokuroras negali būti laikomas „vykdančiąja

[2] C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, 66 punktas.

[3] Taip pat žr. mano išvadą byloje *C ir CD (Teisinės kliūtys sprendimui dėl perdavimo vykdyti)* (C-804/21 PPU, EU:C:2022:182, 73–76 punktai).

[4] 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimas *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)* (C-510/19, EU:C:2020:953, 56 punktas).

[5] Šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimą *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)* (C-510/19, EU:C:2020:953, 44–49 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

teismine institucija“, kaip tai suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 6 straipsnio 2 dalį, nes vykdomoji valdžia gali daryti įtaką šiai institucijai, visų pirma duodama konkrečius nurodymus, todėl ji nėra nepriklausoma [6].

33. Be to, būtent siekdamos atsižvelgti į šią jurisprudenciją ir būtinybę suteikti „vykdomajai teisminei institucijai“ kompetenciją priimti sprendimą dėl perdavimo atidėjimo Nyderlandų vyriausybė ir prokuratūra per posėdį pareiškė, kad yra rengiamasi iš dalies pakeisti Įstatymą dėl perdavimo ir paskirti teismą, kaip šiais klausimais kompetentingą instituciją.

34. Dėl šių priežasčių į antrojo klausimo pirmą dalį siūlau atsakyti, kad pagal 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su Pagrindų sprendimo 2002/584 6 straipsnio 2 dalimi ir 8 konstatuojamąja dalimi, priimtas sprendimas atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą yra Europos arešto orderio „vykdymo“ priemonė, todėl jį turi priimti „vykdančioji teisminė institucija“.

2. Dėl Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies pažeidimo pasekmių (antra dalis)

35. Dėl Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies pažeidimo pasekmių, kylančių dėl to, kad sprendimą atidėti perdavimą priėmė neteisminė institucija, t. y. šiuo atveju prokuroras, šalių nuomonės iš esmės skiriasi. Komisija ir CJ mano, kad pažeidus tokį formalų reikalavimą, kaip numatytieji Pagrindų sprendimo 23 straipsnio 2–4 dalyse, suinteresuotasis asmuo turi būti paleistas. O Nyderlandų vyriausybė ir prokuratūra, nors ir pripažįsta, kad padarytas pažeidimas, mano, kad jis neturi jokios įtakos konkrečiam teismo sprendimui, kaip tai suprantama pagal Pagrindų sprendimo 12 straipsnį, pratęsti suinteresuotojo asmens suėmimą. Per teismo posėdį Prancūzijos ir Lenkijos vyriausybės, tiesa, tik pateikdamos atsakymą dėl pirmojo prejudicinio klausimo, pažymėjo, kad neatsižvelgiant į tai, ar nagrinėjamu atveju buvo įvykdytos to paties Pagrindų sprendimo 24 straipsnio 1 dalyje numatytos sąlygos, jo 12 straipsnis yra pakankamas teisinis pagrindas taikyti suinteresuotajam asmeniui suėmimą, kol jo perdavimas atidedamas.

36. Kaip pažymi CJ ir Komisija, reikalavimas pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį suteikti teisę priimti sprendimus „vykdančiajai teisminei institucijai“, kuri yra nepriklausoma arba kuriai taikoma veiksminga teisminė kontrolė [7], yra teismų jurisdikcijos taisyklė, nuo kurios valstybės narės iš principo negali nukrypti. Jurisprudencijoje primygtinai pabrėžiamas šis nepriklausomumas, taip pat teisminės gynybos priemonės, visiškai atitinkančios veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimus, egzistavimas, kai pati ši teisminė institucija nėra teismas, o atidėjus perdavimą prašomas perduoti asmuo sulaikomas arba jam toliau taikomas suėmimas [8].

37. Vis dėlto nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad, pirma, aptariamas prokuroras nėra nepriklausoma teisminė institucija, kaip tai suprantama, ir, antra, atsižvelgiant, be kita ko, į skirtingas ir neaiškias Nyderlandų vyriausybės ir prokuratūros per teismo posėdį išsakytas nuomones, atrodo, kad dėl jo sprendimo atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą negalima imtis veiksmingos teisminės gynybos priemonių.

[6] Šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimą *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)* (C-510/19, EU:C:2020:953, 54, 67 ir 72 punktai) ir 2022 m. balandžio 28 d. Sprendimą *C ir CD (C ir CD (Teisinės kliūtys sprendimui dėl perdavimo vykdyti)* (C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, 61 punktas). Dėl policijos tarnybų taip pat žr. mano išvadą byloje *C ir CD (Teisinės kliūtys sprendimui dėl perdavimo vykdyti)* (C-804/21 PPU, EU:C:2022:182, 72 ir 73 punktai).

[7] Šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimą *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)* (C-510/19, EU:C:2020:953, 44–47 ir 54 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

[8] Šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimą *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)* (C-510/19, EU:C:2020:953, 49–51 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

38. Iš tiesų, kaip pažymi pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagal suformuotą praktiką teismas nekontroliuoja paties prokuroro sprendimo atidėti perdavimą, kai pagal šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalį, siejamą su 34 straipsnio 2 dalies b punktu, priima sprendimą dėl šio prokuroro prašymo toliau taikyti suėmimą prašomam perduoti asmeniui. Šį vertinimą patvirtina Nyderlandų vyriausybės ir prokuratūros rašytinės pastabos, kuriose primygtinai pabrėžiama, kad, viena vertus, prokuroro priimtas sprendimas atidėti perdavimą ir, kita vertus, to paties prokuroro prašymu teismo priimtas sprendimas toliau asmeniui taikyti suėmimą yra skirtingi sprendimai.

39. Vadinasi, pagal šią praktiką teismas turi teisę pagal Įstatymo dėl perdavimo 27 straipsnio 2 dalį, siejamą su 34 straipsnio 2 dalies b punktu, priimti sprendimą dėl *tolesnio* prašomo perduoti asmens *suėmimo* ne ilgiau kaip 30 dienų. Atvirkščiai, prokuroro sprendimas atidėti perdavimą, priimtas pagal šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalį, kuri yra jo prašymo pratęsti šio asmens suėmimo terminą teisinis pagrindas, atrodo yra *ipso facto* vykdytinas; jam savaime nėra taikoma veiksminga išankstinė ar paskesnė teisminė kontrolė.

40. Vis dėlto nei Įstatymo dėl perdavimo 36 straipsnio 1 dalyje, kuria šioje byloje grindžiamas prokuroro sprendimas atidėti perdavimą, nei šio įstatymo 1 straipsnio e punkte nėra aiškiai nurodyta institucija, turinti kompetenciją priimti sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą, kaip tai suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, ir juo labiau sąlygos arba tvarka, kurių laikantis tokiam sprendimui būtų taikoma veiksminga teisminė kontrolė. Šiose normose taip pat nenurodoma, ar teismas, kuriam pateikiamas prašymas dėl tolesnio suėmimo, yra kompetentingas kontroliuoti prokuroro sprendimo atidėti perdavimą teisėtumą, o jei yra, tai kiek.

41. Šiuo klausimu Nyderlandų vyriausybė per teismo posėdį paaiškino, kad Įstatymo dėl perdavimo 36 straipsnio 1 dalis gali būti aiškinama nepažeidžiant Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies, todėl teismas gali imtis veiksmų vietoj prokuroro ir ištaisyti šios išvados 37 punkte nurodytą trūkumą. Taigi negalima atmesti galimybės, kad bent jau šiuo atveju pagal Įstatymo dėl perdavimo 27 straipsnio 2 dalį, siejamą su 33 straipsnio a punktu, šis teismas gali patikrinti prokuroro sprendimo atidėti perdavimą teisėtumą, paskui pripažinti jį negaliojančiu ir nurodyti paleisti prašomą perduoti asmenį arba imtis veiksmų vietoj prokuroro ir patvirtinti perdavimo atidėjimą ir tolesnį suėmimo šiam asmeniui taikymą.

42. Reikalavimas, kad sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą priimtų nepriklausoma „vykdančioji teisminė institucija“ arba kad jis būtų priimamas teismui vykdant jo veiksmingą kontrolę, reiškia, kad vėliausiai tuo metu, kai nagrinėjamas klausimas, ar tenkinamos sąlygos, leidžiančios šiam asmeniui toliau taikyti suėmimą, kompetentingas teismas turi turėti galimybę vykdyti tokią šio sprendimo teisėtumo kontrolę[9]. Taip šis teismas prireikus galėtų pripažinti minėtą sprendimą negaliojančiu, jei nesilaikoma Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygų, ir nurodyti paleisti minėtą asmenį; tai neužkerta kelio kitoms priemonėms, kurių kompetentinga teisminė institucija turi teisę imtis, kad neleistų jam pasislėpti, kaip numatyta pagal šio Pagrindų sprendimo 2002/584 12 straipsnį.

43. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar nagrinėjamu atveju toks Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies reikalavimus atitinkantis požiūris yra galimas, kaip tai nurodė per posėdį Nyderlandų vyriausybė ir prokuratūra. Vis dėlto šiuo tikslu jis

[9] Žr. šios išvados 31 ir 32 punktuose nurodytą jurisprudenciją.

turi įsitikinti, kad teisminė kontrolė, kurią jis galbūt atliks *a posteriori*, kaip teigiama šios išvados 42 punkte, bus pakankamai veiksminga ir galės visiškai ištaisyti kompetencijos taisyklės pažeidimą, padarytą dėl to, kad sprendimą atidėti perdavimą priėmė tik prokuroras.

44. Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju dėl prokuroro sprendimo atidėti perdavimą suinteresuotajam asmeniui toliau taikomas suėmimas Nyderlanduose, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi užtikrinti, kad šis sprendimas neliktų laikinai galioti tol, kol jis priims naują sprendimą, kaip tai per teismo posėdį nurodė Nyderlandų vyriausybė ir prokuratūra. Be to, minėtas teismas turi patikrinti, ar gali atgaline data vietoj prokuroro priimti naują sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą ir prireikus leisti toliau taikyti jam suėmimą.

45. Atsižvelgdamas būtent į šiuos kriterijus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi išnagrinėti, ar įmanoma 27 straipsnio 2 dalį, siejamą su Įstatymo dėl perdavimo 33 ir 34 straipsniais, aiškinti taip, kad šis aiškinimas atitiktų Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies, siejamos su 6 straipsnio 2 dalimi, reikalavimus. Atvirkščiai, jei tai neįmanoma, nesant nacionalinėje teisėje teisinio pagrindo, pateisinančio pagal Pagrindų sprendimo 12 straipsnį leidžiamą tolesnį suėmimą kitais pagrindais, atitinkamas asmuo turėtų būti paleistas.

46. Taigi į antrojo klausimo antrą dalį siūlau atsakyti, kad, pažeidus Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su 6 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą turi priimti vykdančioji teisminė institucija, toks asmuo turi būti paleistas, neužkertant kelio šios institucijos galimybei ištaisyti šį pažeidimą, be kita ko, pateikiant reikšmingas vidaus teisės normas atitinkantį išaiškinimą arba nustatant nacionalinėje teisėje teisinį pagrindą, pateisinantį tolesnį suėmimo jam taikymą kitais pagrindais.

C. Dėl pirmojo ir trečiojo prejudicinių klausimų

1. Pirminė pastaba

47. Pirmasis ir trečiasis prejudiciniai klausimai grindžiami prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prielaida, kad sprendimą atidėti suinteresuotojo asmens perdavimą priėmė „vykdančioji teisminė institucija“ ir jam gali būti taikoma veiksminga teisminė kontrolė.

48. Kiek tai susiję su trečiuoju prejudiciniu klausimu, Pagrindų
sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies taikymo kriterijus reikia aiškinti atsižvelgiant į Chartijos 47 ir 48 straipsnius, t. y. į teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisę į gynybą, kuriomis CJ remiasi per Nyderlanduose vykdomą baudžiamąjį persekiojimą.

2. Dėl Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalies taikymo kriterijų, siejamų su Chartijos 47 ir 48 straipsniais (trečiasis prejudicinis klausimas)

49. Pateikiant trečiojo prejudicinio klausimo pirmą dalį iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį draudžiama priimti sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą *vien* tuo pagrindu, kad šis asmuo primygtinai reikalauja užtikrinti jo pagrindines teises, saugomas pagal Chartijos 47 ir 48 straipsnius.

50. Kaip nurodo Komisija, pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį vykdančioji teisminė institucija, nusprendusi vykdyti Europos arešto orderį, turi diskreciją („gali“) priimti sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą dėl baudžiamojo persekiojimo („kad jis galėtų būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn [kad būtų galima vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą]“) vykdančiojoje valstybėje narėje. Net ir nesant papildomų ar tikslesnių kriterijų, reglamentuojančių šios diskrecijos įgyvendinimą, visų pirma reikia vadovautis Chartijoje įtvirtintomis pagrindinėmis teisėmis, kurių privalo laikytis nacionalinės valdžios institucijos, vykdydamos Europos arešto orderį (žr. šio Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalį) [10].

51. Iš tiesų iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad vykdančioji teisminė institucija privalo atsižvelgti į pagrindines procesines garantijas, kurias suinteresuotasis asmuo turi pagal Chartijos 47 ir 48 straipsnius, įskaitant teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisę į gynybą, kaip jas yra išaiškinęs Teisingumo Teismas [11]. Ši pareiga taikoma ne tik pačiai Europos arešto orderio vykdymo procedūrai, bet taip pat, *mutatis mutandis*, bet kokiam lygiagrečiai vykdomam baudžiamajam procesui, kuriuo remiamasi kaip perdavimo atidėjimo pagrindu, kaip tai suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, todėl yra jo neatsiejama dalis. Tai patvirtina 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo [12] 8 straipsnis, kuriame numatyta įtariamojo ar kaltinamojo teisė dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą nacionaliniu lygmeniu.

52. Šioje byloje nagrinėjama kaltinamojo teisė asmeniškai dalyvauti teisminiame nagrinėjime yra esminis teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, kaip ji suprantama pagal Chartijos 47 straipsnį, ir teisės į gynybą, garantuojamos pagal jos 48 straipsnio 2 dalį, elementas [13]. Be to, pagal Direktyvos 2016/343 8 straipsnį valstybės narės turi suteikti kaltinamiesiems galimybę dalyvauti nagrinėjant jų bylą teisme [14]. Nors pagal šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalį, siejamą su jos 35 konstatuojamąja dalimi, valstybėms narėms leidžiama tam tikromis sąlygomis numatyti, kad bylos nagrinėjimas galėtų būti surengtas nedalyvaujant persekiojamam asmeniui, be kita ko, kai šis asmuo atsisakė teisės dalyvauti nagrinėjant tą bylą teisme [15], visai kitaip yra tada, kai, kaip nagrinėjamu atveju, šis asmuo primygtinai reikalauja įgyvendinti šią teisę.

53. Atsižvelgiant į tai, kad kaltinamojo pagrindinė teisė asmeniškai dalyvauti nagrinėjant bylą teisme negali būti atimta [16], CJ baudžiamojo persekiojimo Nyderlanduose už transporto priemonės vairavimą neturint galiojančio vairuotojo pažymėjimo, už kurį numatyta 360 EUR bauda ir alternatyviai – septynių parų areštas, iš esmės pakanka tam, kad jis galėtų remtis savo teise į teisingą bylos nagrinėjimą ir teise į gynybą, nesvarbu, kad nusikaltimas, už kurį jis nuteistas Lenkijoje ir dėl kurio išduotas orderis, yra sunkesnis.

[10] 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimas *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)* (C-510/19, EU:C:2020:953, 52 ir 53 punktai).

[11] 2013 m. vasario 26 d. Sprendimas *Melloni* (C-399/11, EU:C:2013:107, 49–51 punktai); 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Tupikas* (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 58–60 punktai) ir 2017 m. gruodžio 22 d. Sprendimas *Ardic* (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 73 punktas).

[12] OL L 65, 2016, p. 1.

[13] Šiuo klausimu žr. 2013 m. vasario 26 d. Sprendimą *Melloni* (C-399/11, EU:C:2013:107, 49 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimą *HN (Iš teritorijos išsiųsto kaltinamojo bylos nagrinėjimas)* (C-420/20, EU:C:2022:679, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[14] 2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *HN (Iš teritorijos išsiųsto kaltinamojo bylos nagrinėjimas)* (C-420/20, EU:C:2022:679, 32 punktas).

[15] 2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *HN (Iš teritorijos išsiųsto kaltinamojo bylos nagrinėjimas)* (C-420/20, EU:C:2022:679, 35–37 punktai). Dėl tokio atsisakymo, kuris turi būti pateiktas savo noru ir aiškiai, sąlygų žr. 2013 m. vasario 26 d. Sprendimą *Melloni* (C-399/11, EU:C:2013:107, 49 punktas).

[16] 2013 m. vasario 26 d. Sprendimas *Melloni* (C-399/11, EU:C:2013:107, 49 punktas) ir 2022 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *HN (Iš teritorijos išsiųsto kaltinamojo bylos nagrinėjimas)* (C-420/20, EU:C:2022:679, 54 punktas).

54. Vis dėlto pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį vykdančiosios teisminės institucijos turima diskrecija priimti sprendimą dėl prašomo perduoti asmens perdavimo atidėjimo negali virsti ribota teise *vien* dėl to, kad tas asmuo per vykdančiojoje valstybėje narėje vykstantį procesą remiasi pagrindinėmis procesinėmis garantijomis. Nagrinėjamu atveju, kaip pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir Komisija, sprendimas atidėti perdavimą negali būti vienašališkai primestas suinteresuotojo asmens, kuris primygtinai reikalauja, kad per Nyderlanduose vykstantį baudžiamąjį procesą būtų nedelsiant užtikrinta jo teisė į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisė į gynybą.

55. Šiuo atžvilgiu reikia nustatyti, ar Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnyje siekiami bendrojo intereso tikslai pateisina suinteresuotojo asmens teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisės į gynybą apribojimą, kaip tai suprantama pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį. Iš tiesų, kaip pripažinta jurisprudencijoje, šios teisės nėra absoliučios, joms gali būti taikomi ribojimai su sąlyga, kad jie iš tikrųjų atitinka bendrojo intereso tikslus, kurių siekiama nagrinėjama priemone, ir, atsižvelgiant į siekiamą tikslą, jie nėra neproporcingas ir netoleruotinas kišimasis, pažeidžiantis užtikrinamų teisių esmę [17].

56. Taigi, įgyvendindama savo diskreciją dėl naudojimosi Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnyje numatytomis galimybėmis, vykdančioji teisminė institucija privalo atsižvelgti į vykdančiosios valstybės narės interesą užbaigti dėl prašomo perduoti asmens pradėtą baudžiamąjį procesą ir išduodančiosios valstybės narės interesą, kad tas asmuo būtų kuo greičiau perduotas, ir palyginti juos tarpusavyje, kad nustatytų, ar galima (ir kiek) apriboti teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisės į gynybą įgyvendinimą. Ši prievolė taip pat kyla iš ESS 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje numatytos lojalaus bendradarbiavimo pareigos, kuri apima vykdančiųjų ir išduodančiųjų teisminių institucijų dialogą, siekiant užtikrinti valstybių narių teismų bendradarbiavimo sistemos, kurios vienas iš pagrindinių elementų yra Europos arešto orderis, veiksmingumą [18].

57. Pirma, vykdančioji teisminė institucija turi atsižvelgti į pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį saugomą vykdančiosios valstybės narės teisėtą interesą užbaigti vykdomą baudžiamąjį procesą, tik paskui perduoti prašomą perduoti asmenį išduodančiajai valstybei narei. Šis interesas yra ne toks didelis, kai nusikalstamos veikos, dėl kurios vykdomas baudžiamasis persekiojimas, sunkumas ir numatytos bausmės dydis yra, kaip šiuo atveju, gerokai mažesni už sunkumą ir dydį, lėmusius Europos arešto orderio priėmimą. Pagal lojalaus bendradarbiavimo pareigą vykdančioji teisminė institucija gali būti priversta sustabdyti vykdomą baudžiamąjį procesą ir laikinai „su sąlyga“ perduoti prašomą perduoti asmenį, kaip tai suprantama pagal Pagrindų sprendimo 24 straipsnio 2 dalį, kartu abipusiu susitarimu su išduodančiąja teismine institucija numatydama, kad, siekiant tęsti baudžiamąjį procesą vykdančiojoje valstybėje narėje, tas asmuo bus grąžintas jam atlikus bausmę išduodančiojoje valstybėje narėje. Dėl to apribojamos minėto asmens teisė į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisė į gynybą, o jų įgyvendinimas atidedamas.

[17] Šiuo klausimu žr. 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimą *Prequ' Italia* (C-276/16, EU:C:2017:1010, 50 punktas), 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *UBS Europe ir kt.* (C-358/16, EU:C:2018:715, 62 punktas) ir 2019 m. spalio 16 d. Sprendimą *Glencore Agriculture Hungary* (C-189/18, EU:C:2019:861, 43 punktas).

[18] Šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 26 d. Sprendimą *Openbaar Ministerie (Teisė būti išklausytam vykdančiosios teisminės institucijos)* (C-428/21 PPU ir C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 43 ir 44 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija) ir 2022 m. vasario 22 d. Sprendimą *Openbaar Ministerie (Išduodančiojoje valstybėje narėje pagal įstatymą įsteigtas teismas)* (C-562/21 PPU ir C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 48 ir 49 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

58. Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, pirma, ar toks požiūris yra praktiškai įgyvendinamas (šalys per teismo posėdį išreiškė dėl to abejonių), ir, antra, ar po galimo suinteresuotojo asmens grąžinimo į Nyderlandus atnaujinus procesą būtų galima visiškai užtikrinti jo procesines teises, įskaitant teisę į bylos nagrinėjimą per protingą terminą [19]. Bet kuriuo atveju pats šių teisių įgyvendinimo atidėjimas suinteresuotojo asmens laikino perdavimo atveju negali būti laikomas „neproporcingu ir netoleruotinu įsikišimu“, kuris kenkia pačiai šių teisių esmei.

59. Antra, vykdančioji teisminė institucija turi atsižvelgti į išduodančiosios valstybės narės teisėtą interesą, kad prašomas perduoti asmuo būtų perduotas jai ir kuo greičiau įkalintas jos teritorijoje. Vis dėlto šis interesas apribojamas Pagrindų sprendimo 2002/584 12 straipsnyje numatyta galimybe suimti šį asmenį Europos arešto orderio vykdymo tikslais. Šio suėmimo lygiavertiškumas netiesiogiai pripažįstamas to pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią išduodančioji valstybė narė visus suėmimo laikotarpius privalo išskaičiuoti iš bendros laisvės atėmimo bausmės, kurią prašomas perduoti asmuo turi atlikti vykdančiojoje valstybėje narėje, trukmės. Be to, tokiu atveju, kaip šis, siekiant socialinės reintegracijos atlikus bausmes, suėmimo prašomam perduoti asmeniui taikymas išduodančiojoje valstybėje narėje gali būti nenaudingas, jeigu jis jau kurį laiką gyvena arba net yra gerai socialiai integravęsis vykdančiojoje valstybėje narėje [20]. Vykdančioji teisminė institucija turi nustatyti, kuri iš šių dviejų galimybių esamomis aplinkybėmis geriausiai atitinka nurodytą tikslą ir ar išduodančiosios valstybės narės teisėtas interesas, į kurį atsižvelgus gali būti laikinai apribotos suinteresuotojo asmens procesinės garantijos, gali būti viršesnis už vykdančiosios valstybės narės interesą, aprašytą šios išvados 57 punkte.

60. Tokiomis aplinkybėmis į trečiojo klausimo pirmą dalį siūlau atsakyti taip, kad pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su Chartijos 47 ir 48 straipsniais, iš principo nedraudžiama atidėti prašomo perduoti asmens perdavimo, siekiant vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą vykdančiojoje valstybėje narėje, dėl to, kad šis asmuo nenori atsisakyti teisės dalyvauti šiame baudžiamajame procese. Vis dėlto naudodamasi Pagrindų sprendimo 24 straipsnyje numatyta diskrecija vykdančioji teisminė institucija privalo apsvarstyti, ar šio asmens pagrindinių procesinių garantijų įgyvendinimo apribojimas gali būti pateisinamas atsižvelgiant į galimai skirtingus išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių narių teisėtus interesus.

61. Atsižvelgiant į iš esmės neigiamą atsakymą į trečiojo prejudicinio klausimo pirmą dalį, nereikia atsakyti į to klausimo antrą dalį, kuri pateikiama tik tuo atveju, jei į pirmą dalį būtų atsakyta teigiamai.

3. Dėl tolesnio suėmimo prašomam perduoti asmeniui taikymo teisėtai atidėjus jo perdavimą (pirmasis prejudicinis klausimas)

62. Pateikdamas pirmąjį prejudicinį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar tuo atveju, kai prašomo perduoti asmens perdavimas teisėtai atidedamas, kaip tai suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį, šiam asmeniui gali būti toliau taikomas suėmimas visą atidėjimo laikotarpį ir tol, kol šis perdavimas bus įvykdytas.

[19] Žr. 2019 m. vasario 12 d. Nutartį *RH* (C-8/19 PPU, EU:C:2019:110, 31 ir paskesni punktai) ir 2019 m. liepos 29 d. Sprendimą *Gambino ir Hyka* (C-38/18, EU:C:2019:628, 38 ir paskesni punktai).

[20] Šiuo klausimu žr. 2018 m. lapkričio 13 d. Sprendimą *Raugevicius* (C-247/17, EU:C:2018:898, 36 ir paskesni punktai).

63. Pagrindų sprendimo 24 straipsnyje nėra informacijos šiuo klausimu. Atvirkščiai, pagal šio Pagrindų sprendimo 12 straipsnyje nustatytą bendrą taisyklę klausimas, ar prašomam perduoti asmeniui gali būti pradėtas taikyti arba tęsiamas suėmimas, turi būti sprendžiamas pagal nacionalinę teisę. Pagal Įstatymo dėl perdavimo 34 straipsnio 2 dalį suėmimą galima pratęsti ne ilgesniam kaip 30 dienų laikotarpiui, ir šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė jį pratęsti jau du kartus [21]. Iš esmės nei pagal to paties Pagrindų sprendimo 12 straipsnį, nei pagal jo 24 straipsnį nedraudžiamas toks suėmimo pratęsimas Europos arešto orderio vykdymo tikslais, nes perdavimo atidėjimas yra sudedamoji šio vykdymo dalis [22], net jei šio pratęsimo trukmė gali būti kiek ilgesnė.

64. Priešingai, nei teigia Komisija, tokio vertinimo nepaneigia nei bendra teisminio bendradarbiavimo sistemos, skirtos Europos arešto orderiui vykdyti, struktūra, nei griežti prašomo perduoti asmens perdavimo terminai, nurodyti Pagrindų
sprendimo 2002/584 23 straipsnio 2–4 dalyse, nei Chartijos 6 straipsnio reikalavimai.

65. Tiesa, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Pagrindų
sprendimo 2002/584 23 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybė pratęsti šiuos terminus dėl *force majeure* aplinkybių turi būti aiškinama siaurai, nes ja nukrypstama nuo šio Pagrindų sprendimo 23 straipsnio 2 dalyje nustatytos taisyklės [23]. Šiuo klausimu jis aiškiai nurodė, kad teisines kliūtis, atsirandančias dėl prašomojo asmens pareikštų ieškinių, galima numatyti, ir šia prasme jos negali būti laikomos *force majeure* aplinkybėmis [24].

66. Vis dėlto Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalis, palyginti su to pagrindų sprendimo 23 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytomis bendrosiomis taisyklėmis dėl griežtų perdavimo terminų, yra specialioji norma, nes joje aptariamas konkretus prašomo perduoti asmens perdavimo atidėjimo, kuriuo, be kita ko, siekiama apsaugoti teisėtą vykdančiosios valstybės narės interesą sėkmingai užbaigti vykdomą baudžiamąjį persekiojimą, atvejis [25]. Taigi šis konkretus atidėjimo atvejis turi būti aiškiai skiriamas nuo išimtinio perdavimo atidėjimo pagal minėto pagrindų sprendimo 23 straipsnio 3 arba 4 dalį atvejo, palyginti su to paties pagrindų sprendimo 23 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytomis bendrosiomis taisyklėmis.

67. Tokį vertinimą patvirtina tai, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas į Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalį neįtraukė konkrečių terminų arba bent jau nuorodos į to pagrindų sprendimo 23 straipsnyje numatytus terminus. Atvirkščiai, iš to matyti, kad pagal Pagrindų sprendimo 12 straipsnio pirmame sakinyje įtvirtintą principą valstybėms narėms yra paliekama diskrecija reglamentuoti laiką, kuriam prašomo perduoti asmens suėmimas gali būti pratęstas, teisėtai atidedant jo perdavimą pagal šio pagrindų sprendimo 24 straipsnio 1 dalį.

68. Be to, nagrinėjamu atveju suinteresuotasis asmuo reikalauja, kad, vykdant baudžiamąjį persekiojimą Nyderlanduose, būtų nedelsiant užtikrintos jo pagrindinės procesinės garantijos; tai yra pagrindinė priežastis, dėl kurios prokuroras nusprendė atidėti jo perdavimą pagal Įstatymo dėl perdavimo 36 straipsnio 1 dalį. Vis dėlto ši aplinkybė nelaikytina „teisine kliūtimi“, kaip tai

[21] Žr. šios išvados 19 ir 20 punktus.

[22] Žr. šios išvados 29 punktą.

[23] Žr. 2022 m. balandžio 28 d. Sprendimą *C ir CD (Teisinės kliūtys sprendimui dėl perdavimo vykdyti)* (C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[24] Žr. 2022 m. balandžio 28 d. Sprendimą *C ir CD (Teisinės kliūtys sprendimui dėl perdavimo vykdyti)* (C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, 48 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[25] Žr. šios išvados 55–57 punktus.

suprantama pagal 65 punkte nurodytą jurisprudenciją, nes joje nagrinėjamas tik pagrindų sprendimo 23 straipsnio taikymas, o ne šio pagrindų sprendimo 24 straipsnio 1 dalies, kaip šiuo atveju.

69. Galiausiai Pagrindų sprendimo 2002/584 24 straipsnio 1 dalimi grindžiamas sprendimas toliau taikyti prašomam perduoti asmeniui suėmimą vykdančiojoje valstybėje narėje, užuot perdavus jį išduodančiajai valstybei narei, kad būtų įvykdytas Europos arešto orderis, kaip ir išduodančiosios valstybės narės paskirta bausmė, yra priemonė, patenkanti į Chartijos 6 straipsnio taikymo sritį, kuri turi būti ribojama laiko atžvilgiu [26]. Vis dėlto galimas atitinkamas prašomo perduoti asmens laisvės apribojimas visiškai kompensuojamas išduodančiosios valstybės narės pareiga išskaičiuoti visus suėmimo vykdančiojoje valstybėje narėje laikotarpius iš bendros laisvės atėmimo bausmės, kuri turi būti atlikta išduodančiojoje valstybėje narėje, trukmės. Tokiomis aplinkybėmis tolesnis suėmimo šiam asmeniui taikymas negali būti laikomas nei papildomu teisės į laisvę apribojimu, kuris šiam asmeniui bet kuriuo atveju turi būti taikomas išduodančiojoje valstybėje narėje, nei neproporcinga priemone, kaip tai suprantama pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, jei suėmimo trukmė neviršija laisvės atėmimo trukmės, kuri būtų taikoma išduodančiojoje valstybėje narėje.

70. Dėl šių priežasčių į pirmąjį klausimą siūlau atsakyti, kad pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 12 straipsnį ir 24 straipsnio 1 dalį, siejamus su Chartijos 6 straipsniu, nedraudžiama, kad prašomam perduoti asmeniui, kurį perduoti dėl laisvės atėmimo bausmės vykdymo buvo leista neskundžiamu sprendimu, bet šis perdavimas buvo atidėtas, „kad jis galėtų būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn [kad būtų galima vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą] vykdančiojoje valstybėje narėje <…> už kitą veiką, t. y. ne tą veiką, kuri nurodyta Europos arešto orderyje“, vykdant Europos arešto orderį toliau būtų taikomas suėmimas visą baudžiamojo persekiojimo laikotarpį, jei suėmimo trukmė neviršija laisvės atėmimo trukmės, kuri būtų taikoma išduodančiojoje valstybėje narėje.

V. Išvada

71. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) prejudicinius klausimus:

1. Pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, 12 straipsnį ir 24 straipsnio 1 dalį, siejamus su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 straipsniu, nedraudžiama, kad prašomam perduoti asmeniui, kurį perduoti laisvės atėmimo bausmės vykdymo tikslu buvo leista neskundžiamu sprendimu, bet šis perdavimas buvo atidėtas, „kad jis galėtų būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn [kad būtų galima vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą] vykdančiojoje valstybėje narėje <…> už kitą veiką, t. y. ne tą veiką, kuri nurodyta Europos arešto orderyje“, vykdant Europos arešto orderį toliau būtų taikomas suėmimas visą baudžiamojo persekiojimo laikotarpį, jei suėmimo trukmė neviršija laisvės atėmimo trukmės, kuri būtų taikoma išduodančiojoje valstybėje narėje.

[26] Šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 16 d. Sprendimą *Lanigan* (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 58 ir 59 punktai) ir 2017 m. sausio 25 d. Sprendimą *Vilkas* (C-640/15, EU:C:2017:39, 43 punktas).

2. Pagal Pagrindų sprendimo 2002/584, iš dalies pakeisto Pamatiniu sprendimu 2009/299, 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su šio Pagrindų sprendimo 6 straipsnio 2 dalimi ir jo 8 konstatuojamąja dalimi, priimtas sprendimas atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą yra Europos arešto orderio „vykdymo“ priemonė, todėl jį turi priimti „vykdančioji teisminė institucija“.

   Pažeidus Pagrindų sprendimo 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su jo 6 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią sprendimą atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą turi priimti vykdančioji teisminė institucija, toks asmuo turi būti paleistas neužkertant kelio tokios institucijos galimybei ištaisyti šį pažeidimą, be kita ko, pateikiant reikšmingas vidaus teisės normas atitinkantį išaiškinimą arba nustatant nacionalinėje teisėje teisinį pagrindą, pateisinantį tolesnį suėmimo jam taikymą kitais pagrindais.

3. Pagal Pagrindų sprendimo 2002/584, iš dalies pakeisto Pamatiniu sprendimu 2009/299, 24 straipsnio 1 dalį, siejamą su Pagrindinių teisių chartijos 47 ir 48 straipsniais, iš principo nedraudžiama atidėti prašomo perduoti asmens perdavimo, siekiant vykdyti jo baudžiamąjį persekiojimą vykdančiojoje valstybėje narėje, dėl to, kad šis asmuo nenori atsisakyti teisės dalyvauti šiame baudžiamajame procese. Vis dėlto naudodamasi šio Pagrindų sprendimo 24 straipsnyje numatyta diskrecija vykdančioji teisminė institucija privalo apsvarstyti, ar šio asmens pagrindinių procesinių garantijų įgyvendinimo apribojimas gali būti pateisinamas atsižvelgiant į galimai skirtingus išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių narių teisėtus interesus.